

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО: дисертационен труд на кандидата за получаване на научна и образователна степен „доктор по право” Димана Кирилова Дерменджиева – Драмова на тема „Правни аспекти на членството на България в Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО)”

Актуалността на темата на дисертационния труд се определя от преди всичко от факта, че той се появява в период, в който Организацията на Северноатлантическия договор търпи трансформация в структурно и функционално отношение.

Работата е първото самостоятелно изследване на членството на България в НАТО от гледна точка на реда за изпълнението на членствените задължения съгласно българското законодателство.

Първи, непосредствен и много важен резултат е изводът в дисертационния труд за разминаване на международноправните задължения на България като член на НАТО и на националното законодателство в тази материя. Напълно обосновано докторантката стига до заключението за неефективно използване на възможностите, с които разполага изпълнителната власт, произтичащи от членството на страната ни в Алианса. На тази основа са формулирани и конкретни предложения *de lege ferenda*. Тези предложения *de lege ferenda* биха могли да послужат за отстраняване на неясноти и несъответствия в българската правна уредба.

Втори много важен приносен момент е критическият анализ на неподходящи законодателни решения. Пример за това е изпращането на български войски за участие в дейности, които нямат политико-военен характер чрез правомощие на министъра на отбраната. Подобна е уредбата на преминаването и пребиваването на чужди и съюзнически въоръжени сили, с която се предоставят правомощия на министъра на отбраната.

Друг важен приносен момент е разглеждане на въпроса за приспособяването на международните договори към изменящите се обстоятелства. Докторантката изследва материята от гледна точка на единствено логичното определяне на ролята на последващите споразумения и по-късната практиката по прилагане на един международен договор. Убедително е показано практическото значение на този въпрос по отношение на Северноатлантическия договор.

Дисертационния труд е с подчертано комплексен характер. Той разглежда сложния въпрос за съотношението на международно право и вътрешно право, при това в условията на международни договори, сключени при променили се обстоятелства и непрекъснато развиващата се практика в областта на основните права на човека.

Авторът коректно е цитирал и използвал впечатляващ научен апарат, полемизира със съдържащите се в научните трудове възгледи, обосновано приема или отхвърля съдържащите се в тях доводи и заключения.

Удачно е използването на сравнителния метод при изследването на практиката на Конституционния съд на Федерална република Германия .

Докторантката Димана Кирилова Дерменджиева – Драмова изследва и още един изключително сложен въпрос – този за правната уредба на НАТО и Европейските стандарти за защита на правата на човека.

От институционална гледна точка въпросът се отнася до съотношението на задълженията на България, произтичащи от членството в НАТО, с тези в Съвета на Европа и в Европейския съюз.

Правилен е изводът, че за България като държава, обвързана от европейските стандарти за защита на правата на човека в системата на Европейската конвенция за правата на човека и механизма на нейното прилагане чрез Европейския съд за правата на човека е налице участие в самостоятелен правен режим като обособен правен ред. Правилно е също така и разбирането на докторантката за йерархията на международноправните задължения, което определя подчинено място на задълженията по останалите международни договори и дава предимство на европейските стандарти за защита на правата на човека, включително чрез режима на правото на Европейския съюз.

Дисертационният труд „Правни аспекти на членството на България в Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО)” с автор Димана Кирилова Дерменджиева – Драмова отговаря напълно на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България, на чл. 27, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона, както и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на научни длъжности в СУ „Св. Климент Охридски”.

Предлагам на Димана Кирилова Дерменджиева – Драмова, докторант към катедра „Международно право и международни отношения” на Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски” да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор” в професионално направление Право (Международно публично право).

Научен ръководител:

Проф. Благой Видин, д-р по право